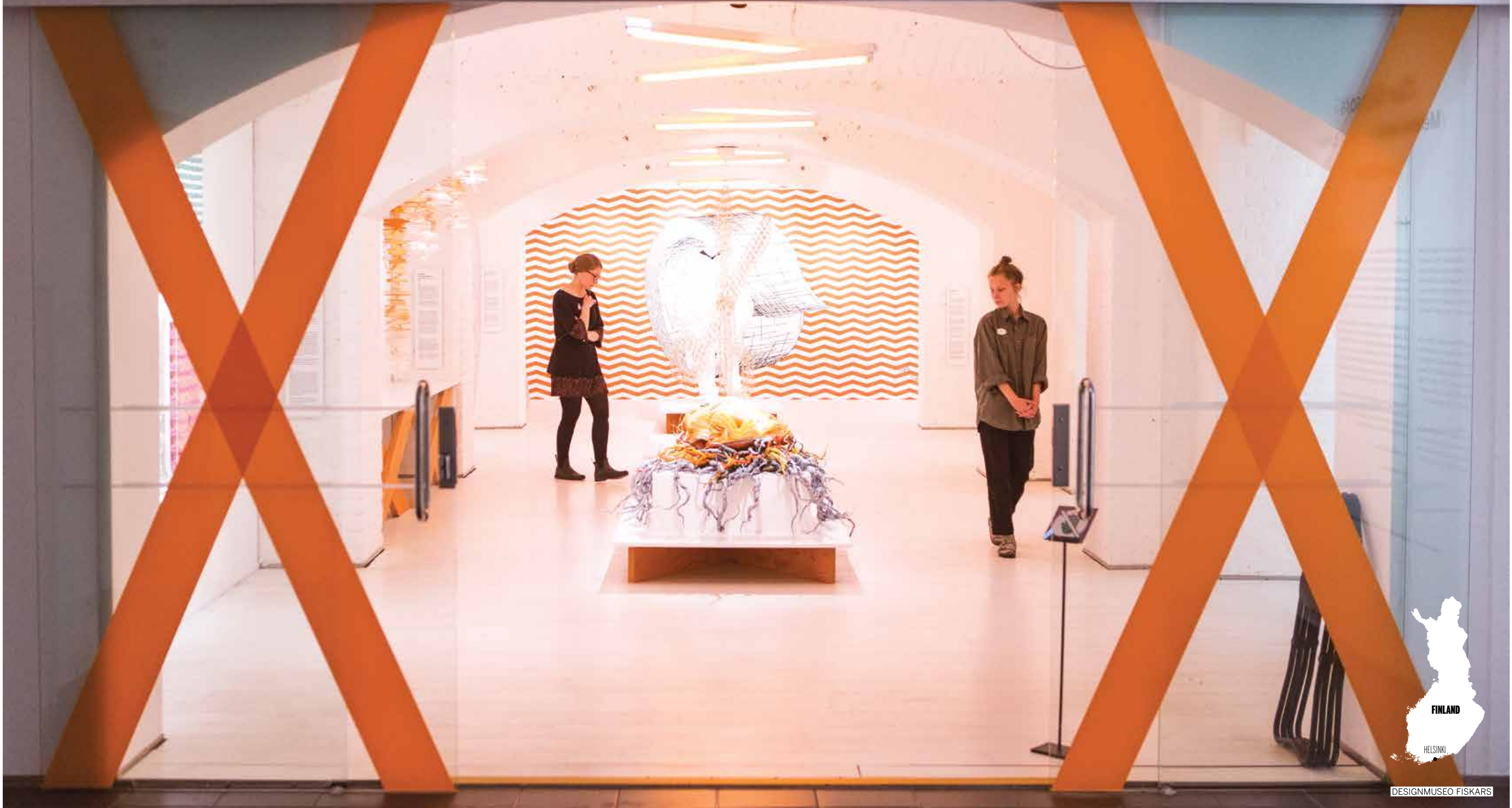

WIE ZOEKT, DIE FINT

IN HELSINKI KUN JE NAAR EEN TENTOONSTELLING OVER EEN SCHAAR. JE VINDT ER ALLES (MAAR DAN OOK ALLES) VAN ALVAR AALTO. EN JE BOTST ER OP ELKE HOEK OP AANSTORMEND TALENT. EEN BEETJE DESIGNLIEFHEBBER, DIE MOET OP EEN DAG GEWOON NAAR DE FINSE HOOFDSTAD.

DOOR HANNA MOENS, FOTO'S SAM GILBERT

SAVOY

AKATEEMINEN

AALTO STUDIO

MARIMEKKO

LEMMETTI

LOKAL

KUUMA

ARTEK SECOND CYCLE

A

Als je het Finse design wilt ontdekken, dan is het **Design Museum** in Helsinki een handig vertrekpunt. De permanente expo omvat alle grote Finse namen en brengt ook jong talent voor het voetlicht. Iconische ontwerpen van Kaj Franck en Alvar Aalto zijn er te zien naast Nokia, Angry Birds en fietsen van Pelago. Ook de tijdelijke expo's zijn de moeite waard. Tot 29 oktober loopt er bijvoorbeeld een tentoonstelling rond de iconische Fiskarsschaar, die met het oranje handvat. Een volledige expo rond één schaar? Geen probleem in de hoofdstad van een land waar design deel uitmaakt van het nationale DNA.

'Veel Finnen hebben respect voor ambacht en ontwerpen', vertelt Janne Hänninen, oprichter van het reclamebureau Agency Leroy. Zij werken onder andere samen met Iittala, het Nationaal Museum en schoenenontwerpster Minna Parikka. 'In elk gebouw stoot je wel op een *Stool 60* van Artek of een bloemetjesprint van Marimekko. Die merken maken ondertussen deel uit van ons collectieve geheugen. Veel objecten worden ook doorgegeven aan familie en vrienden of worden op rommelmarkten doorverkocht.' Het respect voor de grote namen heeft ook een nadeel voor de nieuwe garde: 'Het is moeilijk om op te boksen tegen namen als Aalto of Marimekko. Niet omdat nieuwe ontwerpers minder goed zouden zijn, maar omdat de lat gewoon zo hoog ligt. Gelukkig zijn er genoeg jonge ontwerpers en studio's die beseffen dat ze met een vernieuwende aanpak beter in het oog springen.'

AANSTORMEND TALENT

Dat zie je ook wanneer je door de stad loopt. Naast de usual suspects in het centrum zijn hier heel wat originele, creatieve initiatieven. **Lokal** is de winkel met galerie van Katja Hagelstam. Na een eerste leven als fotografe, zet ze zich nu in voor jong talent in de stad. 'Het meeste van wat je in mijn winkel ziet, wordt met de hand gemaakt in Finland. Ik kies welke ontwerpers en welke stukken ik aanbied.' Dat zijn vooral prachtige keramieken kopjes, unieke juwelen en andere hebbedingen. Katja gaat ook zelf op zoek naar nieuw talent: 'Veel objecten die je hier ziet, zijn van studenten. Zij leveren echt heel goed werk af en ik geef ze graag een duwtje in de rug.' Vaak worden de stukken ook speciaal voor Lokal gemaakt. Katja helpt de ontwerpers bij de productie en zet hen op weg om een groter publiek te bereiken. 'Op termijn wil ik daar naartoe: een hele collectie met ontwerpen die enkel bij Lokal te vinden zijn, gemaakt in en rond Helsinki.'

Nog een opkomende naam is **Samuji**. Oprichter Samu-Jussi Koski werkte jarenlang als creatief directeur bij Marimekko, maar koos toen voor een nieuw kledingmerk: 'We zetten in op duurzaamheid. We werken niet met seizoenen, gebruiken natuurlijke materialen zoals linnen, wol of zijde en mikken op tijdloos design.' In het Samuji House, verborgen op een binnenkoertje, worden de sobere maar speelse kledingstukken afgewisseld met goed gekozen interieurobjecten, boeken en kunstwerken. Het voelt alsof je in de huiskamer van Samu-Jussi binnenstapt.

DESIGNWIJK

Beide winkels liggen in **Punavuori**, een wijk in het centrum die ook bekendstaat als het 'design district'. Hier vind je heel wat unieke boetieks en galleries bij elkaar. Boekenwinkel **Nide** brengt de beste magazines en boeken over kunst, mode, design en reizen bij elkaar. **Kauniste** is een op-en-top Fins merk dat traditionele weeftechnieken combineert met moderne, vrolijke prints. **Gallery Lemmetti** spitst zich toe op hedendaags en modern Fins design, en biedt een platform aan bekende en minder bekende namen.

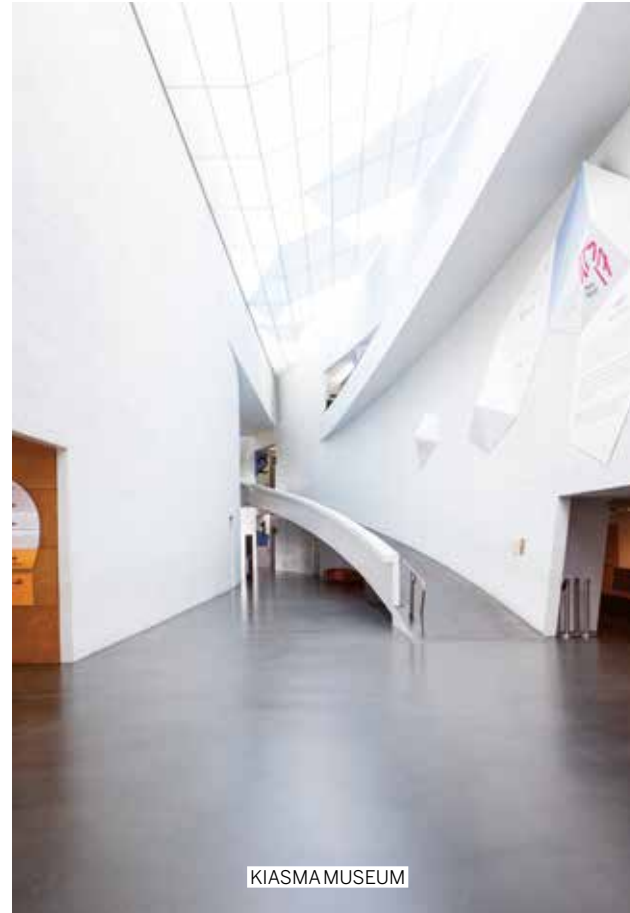
Wat verderop ligt de **Esplanadi**, een prachtige laan met zicht op zee en de chieste boetieks en hotels aan beide kanten. Hier vind je de flagshipstores van de grootste Finse merken. **Marimekko** heeft twee vestigingen in dezelfde straat. Geen betere plek dus om de volledige collectie kopjes, borden, sjaals en handtassen te ontdekken. Ook **Iittala** en **Arabia** hebben hier een showroom, tjokvol keramiek en glas. Hier kun je de iconische Savoy-vaas, geïnspireerd op de Finse meren, in alle formaten en kleuren vinden. Aan de andere kant van de Esplanadi ligt het restaurant **Savoy**, waarvoor Alvar Aalto deze vaas ontwierp. Hij stond in voor het hele pakket, van de architectuur tot de hanglampen. Je kunt hier nog steeds dineren in een piekfijn geconserveerd interieur. Of je kunt de Alvar-suite boeken, als je het graag nog exclusiever hebt.

AALTO IS OVERAL

Van het hoekige silhouet van de **Finlandia Hall** tot de unieke *Stool* »

SAMUJI

KIASMA MUSEUM

FINLANDIA HALL

AALTO STUDIO

60-krukjes: Alvar Aalto is overal. Hij ontwierp iconische gebouwen en meubels en is ook de oprichter van het merk **Artek**. Ook die flagshipstore bevindt zich op de Esplanadi. Even buiten het centrum kun je ook een bezoek brengen aan zijn studio en huis. Beide zijn zogoed als volledig intact gebleven en zijn de tramrit meer dan waard. Het huis werd gebouwd in 1936 en Aalto woonde hier tot aan zijn dood, in 1976. Van de bureaulamp tot de boeken, het staat er nog allemaal zoals hij het heeft achtergelaten. Dankzij de tijdloze, functionele inrichting doet alles verrassend hedendaags aan. In het centrum moet je beslist een bezoekje brengen aan de **Akateeminen**-boekwinkel. Niet alleen voor het gigantische aanbod (ook in het Engels), maar ook voor de architectuur. Hier koos Aalto voor wit marmer, koperen details en een indrukwekkend atrium.

Nog meer vintage Aalto vind je bij **Artek 2nd Cycle**. Tien jaar geleden begon dit project als een poging om zoveel mogelijk exemplaren te verzamelen van de Stool 60, maar ondertussen groeide het uit tot een prachtige collectie Fins design. De focus ligt nog steeds op oude Artekstukken uit de jaren 60 en 70, maar ook andere ontwerpers uit hetzelfde tijdperk krijgen een plekje. Antti Tevajarvi en Timo Penttilä, die het project leiden, verzamelen en restaureren de stukken, en organiseren ook heel wat expo's. Bovendien gebruiken ze hun kennis van de oudere ontwerpen om heruitgaven te introduceren. 'We gaan zelf actief op zoek naar spullen, maar we merken dat het moeilijker wordt om er betaalbare te vinden. Scholen of bedrijven die veel tegelijk wegdoen, zijn voor ons een goede bron, maar de beste vondsten komen van

privé-eigenaars. Die spullen zijn vaak nog in goede staat en er zit toch regelmatig een uniek stuk bij.'

CODEWOORD: SFEER

Ook als je gaat eten, valt het op hoe goed er nagedacht is over het menu en de inrichting. Dat was ooit anders. 'Vroeger had je hier luxerestaurants of fastfood en weinig opties tussenin', vertelt Janne Hänninen. 'Finnen gingen dan ook niet vaak uit eten. Daar komt nu verandering in. De stad versoepelde ook enkele vergunningen en regels, wat veel uitbaters over de streep heeft getrokken.'

Het codewoord bij veel van die nieuwe plekken is sfeer. Het hele plaatje moet kloppen, van interieur tot menukaart. **Jackie** is een stijlvolle cocktailbar. De cognackleurige banken en donkergroene muren roepen een elegant seventies- »

CHAPEL OF SILENCE

sfeertje op. **Putte** is dan weer iets helemaal anders, ook al heeft het dezelfde chef. Hier eet je een heerlijke pizza aan oude schooltafels, met hippe muziek en nog hipper personeel. **Fabrik** opende nog maar enkele weken geleden en trekt resoluut de kaart van verfijnde simplicitéit. Het interieur werd volledig op maat gemaakt. De wijnkast bestaat uit gerecupereerde ramen en de stoelen werden speciaal voor deze plek gemaakt.

Liever een kopje koffie? Met een indrukwekkende twaalf kilo per persoon per jaar, zijn de Finnen de grootste koffiedrinkers ter wereld. Uiteraard vind je hier dus een heleboel fijne koffiebars. **Kaffa Roastery** brandt al zijn koffie zelf. Vanuit de bar heb je zicht op de branderij en de proeverij. Bij **Levain** drink je je koffie bij een heerlijk taartje of gebak. En als je bij **Kuuma** niet onmiddellijk vrolijk wordt van de felblauwe vloer, dan wel van de avocadotoast of gembershots.

IN HET GROEN

Een ijsje met dennensmaak, een glas blauwebessensap, de bekende

VAN DE BUREAULAMP TOT DE BOEKEN: IN HET HUIS VAN ALVARO AALTO STAAT ALLES NOG ZOALS HIJ HET HEEFT ACHTERGELATEN

Marimekko-patronen of de organische vormen van het Iittala-servies: als je op zoek gaat naar hotspots en design in Helsinki, valt ook op hoe belangrijk de natuur is voor de Finnen. 'Wat deze stad zo speciaal maakt, is net de nabijheid van de zee, de honderden eilanden en de groene parken,' zegt Joanna Laajisto. Ze is als binnenhuisarchitecte verantwoordelijk voor heel wat hippe bars en restaurants. Naast Jackie ontwierp ze onder

andere het interieur van **Story**, de lunchbar in de **Vanha Kauppahalli** of oude markthal aan het water. Ze studeerde en werkte in Californië, maar keerde terug naar Helsinki. 'In een kwartiertje sta je midden in het bos. Dat geeft een enorm gevoel van vrijheid. Die band met de natuur zie je ook in de Finse voorliefde voor lokale producten. Of het nu om eten of om design gaat, we hebben de neiging om voor producten met een verhaal te kiezen.'

Die liefde voor de natuur, voor design en voor vrijheid: je ontdekt ze ook in het nieuwe badcomplex **Löyly**. Een sauna, inderdaad. In een land met vijf miljoen inwoners vind je drie miljoen sauna's. In Löyly kun je kiezen voor een traditionele rooksauna of voor eentje op hout en nadien kun je meteen de Baltische Zee in duiken. Architectenstudio Avanto - het Finse woord voor 'gat in het ijs' - koos voor een houten structuur met verschillende facetten. Het hout zal na verloop van tijd vergrijzen, zodat het steeds meer op een rots in het water zal lijken: de natuur blijft inspireren. »

FABRIK

TEMPEL IAUKIO CHURCH

SALAKAUPPA

PRAKTISCH

- Wij slapen in het centraal gelegen Hotel F6. www.hotelff6.fi
- Finnair vliegt meermaals per week naar Helsinki. In de zomer biedt ook Brussels Airlines een directe vlucht aan, buiten het seizoen maak je een tussenstop in Frankfurt.
- Het centrum is perfect te voet te ontdekken. Met de tram, metro, bus en boot kun je er wat verder op uit trekken. Je kunt ook een van de gele City Bikes proberen.
- Het Fins is voor de meeste mensen onbegrijpelijk, maar ook Zweeds is een officiële taal en is meestal makkelijker te ontcijferen. Veel info wordt ook in het Engels gegeven.
- Meer info op www.visithelsinki.com en www.visitfinland.com

DOEN

- **Design Museum:** de vaste collectie toont je meteen alle hoogtepunten van Fins design. Korkeavuorenkatu 23, in de winter gesloten op maandag, www.designmuseum.fi
- **Gallery Lemmetti:** wisselende expo's rond modern en hedendaags Fins design. Yrjönkatu 8, elke dag open, www.lemmetti.fi
- **Kiasma:** museum voor moderne kunst in een prachtig gebouw van Steven Holl. Mannerheiminaukio 2, gesloten op maandag, www.kiasma.fi
- **Ateneum:** nationaal museum in

een indrukwekkend gebouw in neo-renaissancestijl. Kaivokatu 2, gesloten op maandag, www.ateneum.fi

- **Alvar Aalto Studio:** bezoek de plek waar Aalto van 1955 tot 1976 achter de ontwerptafel zat. Tiilimäki 20, op voorhand boeken, www.alvaraalto.fi
- **Alvar Aalto House:** Alvar Aalto woonde hier tot aan zijn dood. Riihitie 20, op voorhand boeken, www.alvaraalto.fi
- **Löyly:** nieuw saunacomplex met zicht op de Baltische Zee. Hernesaarenranta 4, op voorhand boeken, www.loylyhelsinki.fi
- **Suomenlinna:** dit eiland werd tot 1973 gebruikt als militair fort. Neem de boot aan de Vanha Kauppahalli.
- **Vallisaari, Saurasaari, Unisaari:** een bezoek aan Helsinki is niet compleet zonder een uitstap naar een van de honderden eilanden. Neem de boot aan de Vanha Kauppahalli.
- **Temppeliaukio-kerk:** deze unieke kerk werd volledig uitgehouwen uit de rotsen. Lutherinkatu 3.

WINKELN

De meeste winkels zijn gesloten op maandag en open op zondagnamiddag.

- **Lokal:** Annankatu 9, www.lokalhelsinki.fi
- **Samuji:** Erottajankatu 9b, www.samuji.com
- **Kauniste:** Aleksanterinkatu 28 of

Frederikinkatu 24, www.kauniste.com

- **Marimekko Factory:** in groep kun je de fabriek bezoeken waar ze nog steeds hun eigen prints drukken. De outlet is een fijne extra. Kirvesmiehenkatu 7, www.marimekko.com
- **Arabia & Iittala:** Pohjoisesplanadi 23, www.arabia.fi, www.iittala.com
- **Nide:** Fredrikinkatu 35, www.nidekauppa.fi
- **Artek:** Keskuskatu 1B, www.artek.fi
- **Artek Second Cycle:** Pieni Roobertinkatu 4, www.artek.fi
- **Akateeminen:** Pohjoisesplanadi 39, www.akateeminen.com

ETEN EN DRINKEN

- **Jackie:** Iso Roobertinkatu 21, www.jackie.fi
- **Putte's Bar & Pizza:** Kalevankatu 6, www.puttes.fi
- **Fabrik:** Tehtaankatu 25, www.fabrikhelsinki.fi
- **Kaffa Roastery:** Pursimiehenkatu 29 A, www.kaffaroastery.fi
- **Levain:** Kankurinkatu 6, www.levain.fi
- **Kuuma:** Albertinkatu 6, www.facebook.com/kuuma
- **Story:** Vanha Kauppahalli, www.restaurantstory.fi
- **Savoy:** Eteläesplanadi 14, www.ravintolasavoy.fi

EINDE